

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga împotriva Larisei Ruseva și a Evgheniei Zanfirova, intervenienți accesorii Ludmila Mocan și Maria Ruseva, cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, și

la cererea de chemare în judecată reconvențională depusă de Evghenia Zanfirova împotriva Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga, cu privire la recunoașterea actului ca fiind contrar normelor imperative,

împotriva deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat

(Dosarul nr. 2ra-818/23

NR. PIGD 2-14004076-01-2ra-09062023)

Temeiurile recursului nu se încadrează în prevederile art. 432, alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023). Dezacordul recurentei cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești, jud. I. Botezatu,
Curtea de Apel Comrat, jud. G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov,

26 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 06 octombrie 2014, Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Larisei Ruseva și a Evgheniei Zanfirova cu privire la încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a relatat, că în baza dispoziției nr. 13 p. 2 din 15 mai 2012 Larisa Ruseva a fost angajată ca vânzător-începător începând cu 01 iunie 2012 cu achitarea a 75% din salariul vânzătorului. Iar la 01 iunie 2012 a fost semnat contractul individual de muncă nr. 67.

3. Prin dispoziția nr. 18 p.4 din 01 iulie 2012, Larisa Ruseva a fost desemnată vânzător al Gastronomului nr. 8 începând cu 01 iunie 2012.

4. În temeiul dispoziției nr. 15 p. 3 din 10 iunie 2013, în legătură cu necesitatea de producție, Larisa Ruseva a fost transferată la Gastronomul nr. 11 pe perioada concediului șefului Gastronomului nr. 11 Maria Constantinova, începând cu 13 iunie 2013, fiind numită șef al Gastronomului nr. 11.

5. Prin dispoziția nr. 30 p.1 din 01 octombrie 2013, Larisa Ruseva a fost numită șef al Gastronomului nr. 4, începând cu 01 octombrie 2013.

6. În context, Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga a relevat că toate dispozițiile susmenționate au fost emise în baza următoarelor acorduri adiționale, încheiate cu Larisa Ruseva la contractul individual de muncă nr. 67/12 din 01 iunie 2012, și anume acord adițional nr. 67/12-1 din 01 iulie 2012; acord adițional nr. 67/12-2 din 10 iunie 2013; acord adițional nr. 67/12-3 din 30 iulie 2013; acord adițional nr. 74/10 din 01 octombrie 2013.

7. La 30 septembrie 2013, în scopul asigurării integrității mijloacelor materiale bănești și conform art. 340 din Codul muncii, a încheiat cu colectivul Gastronomului nr. 4, în persoana Larisei Ruseva – șeful Gastronomului nr. 4 și a vânzătorilor Liudmila Mocan, Maria Ruseva, contractul privind răspundere materială colectivă/de brigadă deplină.

8. Potrivit pct. 2 al Contractului, completarea colectivului/brigăzii se efectuează pe baza principiului liberului consimțământ. La includere în componența colectivului/brigăzii a noilor angajați se ia în considerare opinia colectivului brigăzii.

9. Conform pct. 5 al Contractului, prezentul contract nu se reîncheie la plecarea din componența colectivului (brigăzii) a angajaților separați sau la primirea în colectiv (brigadă) a noilor angajați. În aceste cazuri, contra semnătura, membrului plecat din colectiv (brigadă) i se indică data plecării acestuia, iar angajatul nou venit semnează contractul și indică data intrării în colectiv (brigadă).

10. Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga a precizat că a înaintat prezenta acțiune împotriva a doi membri ai brigăzii, deoarece alți au plecat (sau nu au activat fără pretenții față de aceștia din partea șefului Gastronomului nr. 4) la momentul constatării cauzării prejudiciului material, fapt confirmat prin următoarele probe:

- Liudmila Mocan a plecat la 10 februarie 2014, despre ce există mențiune în Contractul nr. 17 din 30 septembrie 2013;

- Maria Ruseva la 10 decembrie 2013 a scris cerere de a-i fi acordat concediu ordinar pentru anii 2012-2013, care a fost coordonat cu șeful Gastronomului nr. 4 Larisa Ruseva, care a scris "Nu am obiecții fără transmitere" și și-a pus semnătura;

- Lămurirea Mariei Ruseva, în care explică, că plecând în concediu a scris cerere, adjunctul gastronomului a semnat-o, între ei s-au înțeles, în timpul concediului ea s-a îmbolnăvit și în cele din urmă a scris cerere de concediere. Din momentul plecării în concediu ordinar ea nu a avut acces la Gastronom și nu a ieșit la tezghea.

11. Subsecvent, reclamanta a menționat că la 30 septembrie 2013, s-a emis Dispoziția nr. 7 privind efectuarea inventarierii bunurilor la Gastronomul nr. 4 în scopul transmiterii tuturor valorilor materiale ale Gastronomului nr. 4 către colectivul nou format (brigadă nou formată) sub conducerea Larisei Ruseva. Pentru efectuarea inventarierii a fost numită comisia, în componența căreia au intrat, inclusiv toți membri brigăzii, care primesc valori materiale.

12. În timpul efectuării inventarierii, comisia a întocmit lista mărfurilor rămase la Gastronomul nr. 4. De asemenea, la situația din 01 octombrie 2013 a fost întocmită balanța de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, materialelor, ambalajului și mijloacelor bănești. S-a constatat, că restul de la Gastronomul nr. 4 corespunde cu ceea ce figurează după datele evidenței contabile.

13. La 10 februarie 2014, în locul Ludmilei Mocan, la Gastronomul nr. 4 a fost angajată în calitate de vânzător Evghenia Zanfirova, fapt confirmat

printr-o mențiune în Contractul privind răspundere materială colectivă/de brigadă deplină nr. 17 din 30 septembrie 2013.

14. Prin dispoziția nr. 12 pct. 1 din 24 februarie 2014, pe perioada îmbolnăvirii Larisei Ruseva, obligațiile șefului Gastronomului nr. 4 au fost puse pe seama vânzătorului Evghenia Zanfirova începând cu data de 17 februarie 2014.

15. La 30 aprilie 2014, de la Evghenia Zanfirova a parvenit cerere, prin care a comunicat, că Larisa Ruseva, aflându-se în magazin în timpul orelor de lucru, ajutându-i, chipurile a introdus suma mare de bani a datoriei sale și a scos cec în acest sens. Însă, în realitate, achitarea a avut loc nu lipsa sa. În legătură cu dubiile care i-au apărut, a rugat să fie efectuată verificarea activității magazinului.

16. Astfel, la 02 mai 2014 a fost emis Ordinul nr. 1 privind efectuarea inventarierii bunurilor la Gastronomul nr. 4, în scopul transmiterii tuturor valorilor materiale din Gastronomul nr. 4 către șeful Gastronomului Evghenia Zanfirova. Pentru efectuarea inventarierii a instituită comisie.

17. În cadrul efectuării inventarierii, comisia a întocmit lista restului mărfurilor din Gastronomul nr. 4. De asemenea, la situația din 05 mai 2014 a fost întocmită balanța de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, materialelor, ambalajului și mijloacelor bănești. S-a constatat, că restul de la Gastronomul nr. 4 nu corespunde cu ceea ce figurează după datele evidenței contabile, și anume s-a stabilit lipsa valorilor materiale în mărime de 19 795,10 lei. La această inventariere nu a luat parte Larisa Ruseva pe motivul îmbolnăvirii sale îndelungate. Însă, prin telefon, Larisa Ruseva a dat acordul la efectuarea reviziei la Gastronomul nr. 4, fără participarea sa, deoarece se află în curs de tratament staționar de lungă durată, dar a refuzat să semneze recipisă în acest sens, fiind astfel întocmit Actul din 02 mai 2014, semnat de 6 membri ai colectivului.

18. La 27 mai 2014, în adresa Larisei Ruseva, după nenumărate invitații verbale, a fost expediată scrisoarea cu nr. de ieșire 35, recepționată la 28 mai 2014, prin care i s-a solicitat să se prezinte în decurs de 3 zile la contabilitate pentru a face cunoștință cu rezultate finale ale reviziei, soluționarea chestiunii privind activitatea ei ulterioară ca șef al Gastronomului nr. 4 și chestiunii privind activitatea ei de muncă în legătură cu depunerea cererii de concediere.

19. Ulterior, prin scrisoarea cu nr. de ieșire 38 din 03 iunie 2014, recepționată la 05 iunie 2014, i-a comunicat Larisei Ruseva, că din cauză neprezentării ei pentru soluționarea chestiunilor apărute, va fi nevoită să se adreseze la organele de drept. Iar, prin scrisoarea cu nr. de ieșire 47 din 27 iunie 2014, recepționată la 30 iunie 2014, i-a solicitat în mod repetat Larisei Ruseva să se prezinte la contabilitate pentru soluționarea chestiunilor apărute.

20. La 30 iunie 2014, a fost emisă Dispoziția nr. 33 pct. 1 privind demisia Larisei Ruseva începând cu 30 iunie 2014, conform cererii depuse de ea. Această Dispoziție de asemenea a fost expediată prin corespondența, fiind recepționată la 04 iulie 2014.

21. De altfel, reclamanta a menționat că la 30 iunie 2014, Larisa Ruseva s-a adresat la OUP din cadrul IP Ceadâr-Lunga invocând acțiuni ilicite, care chipurile au avut loc în privința ei din partea administrației Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga.

22. Aici, reclamanta a precizat că reciproc, a înaintat propria cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere a șefei Gastronomului nr. 4 Larisa Ruseva, pe faptul lipsei în proporții mari în cadrul întreprinderii. Iar la 05 august 2014, procuratura a adoptat Ordonanța de refuz în pornirea urmăririi penale și de încetare a acțiunilor de urmărire penală în legătură cu lipsa elementelor infracțiunii.

23. Astfel, la 01 septembrie 2014, a expediat în adresa pârâtelor cereri prealabile, prin care i-a comunicat Evgheniei Zanfirova, că în baza Dispoziției nr. 1 din 02 mai 2014 la Gastronomul nr. 4 a fost efectuată inventarierea valorilor materiale, în rezultatul căreia, comisia în prezența ei a depistat lipsa de mărfuri în sumă de 19 795,10 lei. Iar de la 10 februarie 2014 până la momentul stabilirii acestei lipse, ea a fost membru al colectivului Gastronomului nr. 4, care și-a asumat răspunderea materială colectivă deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului, în rezultatul lipsei stabilite prin inventariere. Totodată, i-a solicitat ca în decurs de 7 zile din momentul primirii prezentei cereri prealabile, să fie luate măsurile de introducere în casa întreprinderii a sumei lipsă de 19 795,10 lei, or, în caz de neexecutare a obligației de a repara prejudiciul cauzat, va fi nevoită să se adreseze cu acțiune în instanța de judecată întru apărarea drepturilor încălcate, ceea ce poate cauza cheltuieli esențiale suplimentare, legate de plata taxei de stat, alte cheltuieli de judecată, precum și cheltuieli legate de executarea hotărârii judecătorești. Iar, conform art. 340 din Codul muncii, în cazul reparării benevole a prejudiciului material, gradul de vinovăție a fiecărui membru din colectiv se determină printr-un acord între toți membrii colectivului și angajator. Prin urmare, i-a propus să dea în scris explicații referitoare la lipsa unei sume atât de mari. Deși Evghenia Zanfirova la 04 septembrie 2014 a recepționat cererea prealabilă, nu s-a prezentat la contabilitate și nu a dat explicații.

24. În context, reclamanta a susținut că i-a comunicat Larisei Ruseva despre efectuarea inventarierii valorilor materiale în baza Dispoziției nr. 1 din 02 mai 2014 la Gastronomul nr. 4, în rezultatul căreia comisia a depistat lipsa mărfii în sumă de 19 795,10 lei. Iar de la 01 octombrie 2013 până la momentul stabilirii acestei lipse, ea a fost șeful Gastronomului nr. 4 și respectiv conducătorul colectivului, care și-a asumat răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului, în urma lipsei stabilite prin

inventariere. Respectiv, i-a solicitat ca în termen de 7 zile din momentul primirii prezentei cereri prealabile să fie introdusă în casa întreprinderii suma lipsă de 19795,10 lei, or, în caz de neexecutare a obligației privind repararea prejudiciului cauzat întreprinderii, se va adresa cu acțiune în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor încălcate, ceea ce poate cauza cheltuieli esențiale suplimentare, legate de plata taxei de stat, alte cheltuieli de judecată, precum și cheltuieli legate de executarea hotărârii judecătorești. De asemenea, i-a propus să dea în scris explicații referitoare la lipsa unei sume atât de mari. Deși la 02 septembrie 2014, Larisa Ruseva a recepționat cererea prealabilă, nu s-a prezentat la contabilitate și nu a dat explicații.

25. Subsecvent, reclamanta a indicat că până la momentul depunerii acțiunii, între părți nu a fost întocmit un acord în privința stingerii lipsei materiale depistate și indicării termenelor de stingere a acesteia, prejudiciul material cauzat întreprinderii nu a fost reparat și este evident că pârâtele nu intenționează să-l repare.

26. Așadar, având în vedere cele enunțate, Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga a solicitat încasarea din contul Larisei Ruseva și Evgheniei Zanfirova, în beneficiul său, a prejudiciului material în sumă de 19795 de lei și a cheltuielilor de judecată.

27. La 28 octombrie 2014 Evghenia Zanfirova a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga, prin care a solicitat recunoașterea nulității balanței de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, materialelor, ambalajului și mijloacelor bănești în comerț din 05 mai 2014, care contravine normelor imperative ale actului normativ departamental, și anume Ordinului Ministrului Finanțelor pentru aprobarea Regulamentului privind modul de efectuare a inventarierii nr. 60 din 29 mai 2012 (f.d.116-118, Vol.I).

28. În motivarea cererii de chemare în judecată reconvențională, Evghenia Zanfirova a susținut că, prin prisma dispozițiilor art. 220 alin. (1) din Codul civil, balanța de verificare este un act ilegal, neprevăzut de legislația în vigoare și întocmit cu încălcări. Or, în urma desfășurării inventarierii, a fost întocmita balanța de verificare a rezultatelor inventarierii. În Ordinul Ministrului Finanțelor pentru aprobarea Regulamentului privind inventarierea nr. 60 din 29 mai 2012, nu este prevăzută noțiunea de balanța de verificare a rezultatelor inventarierii.

29. Potrivit pct. 8 subpct. (3) al ordinului nominalizat, în cadrul inventarierii se constată creanțele compromise și datoriile cu termenul de prescripție expirat. Astfel, anumite datorii ale cumpărătorilor, înregistrați în registru, care este la Directorul Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga, nu au fost introduse în Lista de inventariere separată INV 10.

30. De asemenea, formularele-tip sunt întocmite contrar pct. 23 al ordinului menționat, iar facturile neprezentate de întreprindere, care nu sunt folosite în cadrul inventarierii, sunt predestinate pentru transmiterea mărfii de la o întreprindere sau subdiviziune la alta.

31. Conform pct. 15 al ordinului indicat, în componența comisiei de inventariere nu se includ gestionarii depozitelor supuse inventarierii și contabilii care țin evidența subdiviziunii respective. La caz, însă, balanța de verificare prezentată a fost semnată de contabilul-șef, care nemijlocit duce evidența în acest gastronom.

32. În conformitate cu pct. 18 subpct.6) al Ordinului vizat, în cazul gestiunii colective, inventarierea se efectuează cu participarea obligatorie a gestionarului-șef sau a adjunctului și membrilor subdiviziunii, ceea ce la caz, nu s-a respectat, întrucât alte persoane, care sunt material-responsabile în baza Contractului de răspundere materială colectivă, nu au fost invitate, iar șefa nu a participat pe motive personale.

33. De asemenea, în cazul în care gestionarul lipsește, aplică sigiliul la încăperile supuse inventarierii și comunică despre aceasta comisiei centrale sau conducătorului entității, care sânt obligați să-l înștiințeze imediat în scris pe gestionar despre hotărârea efectuării inventarierii, indicând locul, ziua și ora începerii inventarierii. Dacă gestionarul nu se prezintă la locul, data și ora stabilită, inventarierea se efectuează de către comisia de inventariere în prezența adjunctului, altei persoane, numite printr-un ordin (dispoziție) emis de către conducătorul entității sau reprezentantului său legal. Inventarierea bunurilor se efectuează în prezența obligatorie a gestionarilor (casierilor, gestionarilor depozitelor, punctelor de achiziționare etc.) prin identificare, calculare, măsurare și cântărire obligatorie.

34. Astfel, Evghenia Zanfirova, a precizat că cu excepția ei, persoană material-responsabilă este și Larisa Ruseva, care înlocuiește persoana, ce nu a fost delegată de conducătorul întreprinderii.

35. Mai mult, potrivit pct. 76 al Ordinului indicat, rezultatele inventarierii se stabilesc prin compararea datelor înscrise în listele de inventariere cu cele contabile. Diferențele dintre rezultatele inventarierii și datele contabile se înscriu în lista de inventariere INV-11 „Registru de verificare a rezultatelor inventarierii” (Anexa 15). Însă, contrar celor menționate, la caz, asemenea registru nu a fost întocmit, iar suma activelor, care figurează după datele evidenței contabile, nu este confirmată prin nimic. De altfel, la momentul inventarierii nu a fost prezentată evidența contabilă cu reflectarea tuturor activelor, iar ea doar a primit marfa. A fost întocmită balanța de verificare cu caracter neclar, care nu este prevăzută de legislația în vigoare motiv pentru care a refuzat să o semneze.

36. Subsecvent, invocând dispozițiile pct. 3 subpct. (5) al aceluiași ordin, Evghenia Zanfirova a punctat că din momentul ultimei inventarieri din

30 septembrie 2013, componența gestionarilor a fost schimbată de multe ori, fapt confirmat de reclamantă în textul acțiunii, dar și prin Contractul de răspundere materială colectivă, iar inventarierea pusă în cazul schimbărilor unor asemenea persoane nu a fost efectuată, în legătură cu ce este imposibil de a stabili răspunderea persoanelor angajate din nou.

37. Prin încheierea protocolară din 30 martie 2015 a Judecătoriei Ceadâr-Lunga, s-au atras în proces, în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâtei Ludmila Mocan și Maria Ruseva (f.d.181, Vol.I).

38. Prin hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, s-a admis cererea de chemare în judecată a Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga.

S-a încasat în mod solidar de la Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova prejudiciul material în mărime de 19 975 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova în beneficiul Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga cheltuielile suportate de reclamant pentru achitarea taxei de stat în mărime de 593,85 lei.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reconvențională depusă de Evghenia Zanfirova împotriva Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga cu privire la recunoașterea ca fiind contrar normelor imperative a actului (balanța de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, materialelor, ambalajului și mijloacelor bănești în comerț) din 05 mai 2014 (f.d. 171; 178-190, Vol. IV).

39. La 13 ianuarie 2022, Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev a depus cerere de apel, completată la 16 noiembrie 2022 împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga și admiterea cererii sale de chemare în judecată reconvențională (f.d.174-177, Vol.IV; f.d.14-18, Vol.V).

40. La 18 ianuarie 2022, Larisa Ruseva, reprezentată de avocatul Veaceslav Dandăș a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, prin care a solicitat repunerea în termenul de apel, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga (f.d.211, Vol.IV).

41. Prin încheierea din 15 septembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, s-a restituit cererea de apel depusă de Larisa Ruseva, reprezentată de avocatul Veaceslav Dandăș împotriva hotărârii din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești, din motivul neîndeplinirii în termenul acordat a indicațiilor din încheierea din 12 august 2022 a Curții de Apel Comrat (f.d.212-213, Vol.IV).

42. Prin decizia din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat s-a respins apelul declarat de Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev și s-a menținut hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești (f.d.33-48, Vol.V).

43. Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Comrat, invocând dispozițiile art. 333 alin. (1), art.336, 337, 340 alin. (1), (2) și alin. (4) din Codul muncii, art. 33 alin. (1), art. 41 alin. (4) lit. d) ale Legii cooperăției de consum nr. 1252-XIV din 28 septembrie 2000, precum și prevederile Hotărârii Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 despre aprobarea Nomenclatoarelor funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individuală sau colectivă (de brigadă) deplină, precum și a contractelor-tip cu privire la răspunderea materială de plină, și reieșind din materialele cauzei, precum și argumentele participanților la proces, a conchis asupra legalității și temeiniciei soluției instanței de fond și a caracterului nefondat ale argumentelor apelantei.

44. Or, la momentul efectuării inventarierii, contractul de răspundere materială colectivă deplină nr. 17 din 30 septembrie 2013, era valabil și în vigoare, nefiind contestat de nimeni. Iar lucrările executate de Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova se referă la lista lucrărilor, la executarea cărora poate fi stabilită răspunderea materială colectivă (de brigadă) deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise. Astfel, contractul încheiat în această parte cu brigada la 30 septembrie 2013, în componența căreia au intrat Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova are valoare juridică și acestea poartă răspundere colectivă deplină în baza acestui contract.

45. Astfel, reieșind din obligațiile asumate conform contractului de răspundere materială colectivă, în conformitate cu prevederile art.340 din Codul muncii, potrivit căruia salariații angajați colectiv în raport cu angajatorul la repararea prejudiciului material, răspund pentru acest prejudiciu în mod colectiv.

46. În situația efectuării inventarierii la gastronomul nr.4, în cadrul căreia s-a depistat lipsă de 19795 de lei, această sumă a fost împărțită între Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova, care nu au contestat rezultatul inventarierii.

47. La fel, Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova nu au contestat decizia angajatorului privind stabilirea răspunderii materiale colective (de brigadă) depline, executând aceste sarcini fără obiecții.

48. Argumentul că la răspunderea materială urmează a fi trase doar Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova nu și Ludmila Mocan cu Maria Ruseva, instanța ierarhic inferioară la respins, deoarece în cadrul urmăririi penale din declarațiile Larisei Ruseva și a Evgheniei Zanfirova s-a constatat că la plecarea Ludmilei Mocan și a Mariei Ruseva a fost efectuată inventariere și

neajunsuri nu s-au depistat, toate lipsurile s-au format în timpul activității Larisei Ruseva și a Evgheniei Zanfirova.

49. Astfel, s-a constatat obligația Larisei Ruseva și a Evgheniei Zanfirova să repare prejudiciul material cauzat angajatorului, motiv din care instanța de fond just a admis cerințele acțiunii Cooperativei de Consum din or. Ceadâr-Lunga și a încasat în mod solidar de la Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova prejudiciul material în mărime de 19795 de lei.

50. De altfel, instanța de apel a concluzionat că prima instanță întemeiat și legal a respins acțiunea reconvențională înaintată de Evghenia Zanfirova privind recunoașterea ca fiind contrar normelor imperative a actului (balanței de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, materialelor, ambalajului și mijloacelor bănești în comerț) din 05 mai 2014, deoarece aceasta nu a prezentat probe, în ce mod rezultatele inventarierii efectuate contravin normelor legale, stabilite de lege și obligatorii.

51. Dimpotrivă, instanța ierarhic inferioară a concluzionat că balanța de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, nu este act juridic, nu poate fi examinată separat de lista restului de fapt a mărfurilor și respectiv nu naște anumite efecte juridice. Acest document este calificat ca un certificat contabil, conținutul căruia nu este reglementat expres în legislația în vigoare.

52. Instanța de apel a reținut că balanța de verificare a rezultatelor inventarierii mărfurilor, materialelor, ambalajului și mijloacelor bănești în comerț a fost întocmită de contabil și conține doar cifre transcrise de pe Lista restului de fapt a mărfurilor, sub care există semnătura atât a persoanei material-responsabile Evghenia Zanfirova, pe seama căreia de pe 24 februarie 2014 au fost puse obligații de șef al gastronomului, cât și a altor membri ai comisiei de inventariere.

53. La fel, conform Ordinului Ministrului Finanțelor pentru aprobarea Regulamentului privind inventarierea nr. 60 din 29 mai 2012, și anume pct. 8 alin. (3) în cadrul inventarierii se constată creanțele compromise și datoriile cu termenul de prescripție expirat (careva datorii ale cumpărătorilor, înregistrați în registru, care este la Directorul Consumcoop, nu au fost introduse în Lista de inventariere separată INV 10).

54. Iar, după cum rezultă din explicațiile Larisei Ruseva și a Evgheniei Zanfirova, ei au avut registru, unde au înscrisi pe cei care sunt datori. Larisa Ruseva și Evghenia Zanfirova au afirmat că ele și-au stins datoriile.

55. La 23 martie 2023, Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii sale de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga și admiterea cererii sale de chemare în judecată reconvențională (f.d.89-96, Vol.V).

56. În motivarea recursului, recurenta a indicat motivele de fapt și de drept invocate anterior la examinarea cauzei în prima instanță și instanța de apel, suplimentar menționând dezacordul cu deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat și hotărârea din 16 decembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești pe care le consideră ilegale, neîntemeiate și pasibile de a fi casate în temeiul art.432 alin.(2) din Codul de procedură civilă, deoarece au fost emise cu încălcarea legislației în vigoare.

57. Prin referința depusă la 25 octombrie 2023, Cooperativa de Consum din or. Ceadâr-Lunga a solicitat declararea inadmisibilă, sau respingerea ca neîntemeiată a recursului declarat de Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

58. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

59. Art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție), enunță că:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

60. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

61. Recursul declarat de Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii acestuia.

Astfel, la momentul depunerii și examinării admisibilității prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

62. Art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă:

„ (1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.”

63. Art. 432 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„ (1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

64. Art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare pînă la 01 septembrie 2023):

„ Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

65. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, s-a conformat dispozițiilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă și a depus în termen recursul la 23 martie 2023. Or, decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 22 decembrie 2022 și expediată în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal la 24 ianuarie 2023, fiind recepționată de reprezentantul recurenteii Evghenia Zanfirova, avocatul Dmitri Chiseev la 26 ianuarie 2023, fapte confirmate prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexate la dosar (f.d.49, 59, Vol.V).

66. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

67. Astfel, procedura admisibilității recursurilor va consta în verificarea existenței unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433 din Codul de procedură civilă, în vigoare la momentul depunerii recursurilor, la caz, 23 martie 2023.

68. Din analiza recursului declarat rezultă că Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev a invocat temei de admisibilitate prevederile art. 432 alin.(2) din Codul de procedură civilă.

69. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reținând că recurenta a făcut trimitere la temeiul de drept prevăzut de art.432 alin.(2) – neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată; aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată; aplicarea unei legi care a fost declarată neconstituțională; interpretarea în mod eronat legea, precum și aplicarea în mod eronat a analogiei legii sau analogiei dreptului, nu a stabilit că normele aplicate suscită îndoieli la aplicare sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

70. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art.432 alin.(3) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 23 martie 2023, și anume, dacă cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; dacă cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale, nu le-a stabilit.

71. În acest context, Completul de judecată reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

72. Totodată, potrivit jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

73. În speță, Completul de judecată menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

74. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentei la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

75. Drept urmare, Completul de judecată reține că argumentele invocate de către Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

76. În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază recursul declarat de către Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, ca fiind inadmisibil.

77. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 431 alin. (1), (2), art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art.440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Evghenia Zanfirova, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev împotriva deciziei din 22 decembrie 2022 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă